

INGLIZ TILI O‘QITISH JARAYONIDA GRAMMATIK XATOLARINI BARTARAF ETISH METODLARI

Saidvalixonova Madinaxon Ibrogimjon qizi

Annotatsiya: *Ushbu tezis ingliz tili o‘qitish jarayonida o‘quvchilar tomonidan tez-tez uchraydigan grammatik xatolarni aniqlash va ularni samarali bartaraf etish metodlarini yoritadi. Grammatik xatolarga qarshi to‘g‘ri tanlangan metodlar o‘quvchilarning og‘zaki va yozma nutqini rivojlantirishda, til bilimini chuqurlashtirishda hamda til kompetensiyasini shakllantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.*

Kalit so‘zlar: *ingliz tili, grammatika, xatolar, o‘qitish metodlari, kommunikativ yondashuv, o‘yin texnologiyalari, til kompetensiyasi.*

Bugungi globallashuv davrida ingliz tilini bilish har bir sohaga zarurat bo‘lib bormoqda. Til o‘rganish jarayonida esa eng ko‘p uchraydigan muammolardan biri — grammatik xatolardir. O‘quvchilar ko‘pincha zamonlarning noto‘g‘ri qo‘llanishi, fe‘lning shaxs va son bilan kelishmasligi, so‘z tartibidagi buzilishlar, artikllarning noto‘g‘ri ishlatilishi va predloglarning chalkash qo‘llanishi kabi xatolarga yo‘l qo‘yadilar. Bunday holatlar o‘quvchilarning til kompetensiyasini rivojlantirishda sezilarli to‘sqinlik qiladi. Shu bois grammatik xatolarni bartaraf etishning samarali metodlarini ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish o‘qituvchining asosiy vazifalaridan biri sanaladi.

Grammatik xatolarni bartaraf etish metodlari orasida kommunikativ yondashuv alohida ahamiyat kasb etadi. Bu metodda o‘quvchining nutqidagi xato bevosita to‘xtatilmaydi, balki o‘qituvchi to‘g‘ri variantni muloqot davomida taqdim etadi. Natijada o‘quvchi xatosini tabiiy ravishda sezib, to‘g‘ri shaklni o‘zlashtiradi. Bilvosita tuzatish metodi ham samarali usullardan biridir, bunda o‘qituvchi xatoni ko‘rsatish o‘rniga savol yoki izoh orqali o‘quvchini mustaqil to‘g‘ri javob topishga undaydi. Masalan, noto‘g‘ri zamon ishlatilganda, “Yesterday? Are you sure about the verb form?” kabi savol bilan o‘quvchini o‘ylashga majbur qiladi. Bundan tashqari, xatolarni tahlil qilish metodi o‘quvchilar nutqida eng ko‘p uchraydigan xatolarni aniqlab, ular asosida maxsus mashqlar ishlab chiqishga yordam beradi. Bu usul xatolarni ildizidan bartaraf etishda samarali hisoblanadi. Grammatikani mustahkamlashda interaktiv o‘yin metodlari ham katta ahamiyatga ega. Masalan, “xatoni top va tuzat” yoki gap tuzish poygasi kabi o‘yinlar o‘quvchilarni faol ishtirok etishga undaydi va ularda qoidalarni mustahkamlashga bo‘lgan qiziqishni oshiradi. Shu bilan birga, axborot texnologiyalaridan foydalanish ham muhim metodlardan biri bo‘lib, elektron platformalar va mobil ilovalar yordamida o‘quvchilar o‘z xatolarini mustaqil tahlil qilish imkoniyatiga ega bo‘ladilar.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, ingliz tili o‘qitish jarayonida grammatik xatolarni bartaraf etish o‘quvchilarning til kompetensiyasini shakllantirish va ularning nutq madaniyatini rivojlantirishda katta ahamiyatga ega. To‘g‘ri tanlangan metodlar yordamida.

o'quvchilar grammatikani samarali o'zlashtiradilar, xatolardan xoli ravon nutq tuzishga erishadilar va ingliz tilidan foydalanish ko'nikmalarini mukammallashtiradilar. Zamonaviy yondashuvlar, interaktiv mashg'ulotlar hamda axborot texnologiyalari bu jarayonni yanada samarali va qiziqarli qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Karimov, U. (2020). *Ingliz tili o'qitish metodikasi*. Toshkent: O'zbekiston Milliy universiteti nashriyoti.
2. Brown, H. D. (2007). *Principles of Language Learning and Teaching*. New York: Pearson Education.
3. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2014). *Approaches and Methods in Language Teaching*. Cambridge: Cambridge University Press.
4. Xudoyberdiyeva, M. (2021). Ingliz tilida grammatik xatolarni tahlil qilishning samarali yo'llari. *Filologiya masalalari*, 2(3), 45–50.